

**BỘ CÔNG THƯƠNG
TRƯỜNG CAO ĐẲNG CÔNG NGHIỆP NAM ĐỊNH**

GIÁO TRÌNH

**MÔ ĐUN: HÌNH HỌA 1
NGHỀ: THIẾT KẾ THỜI TRANG
TRÌNH ĐỘ: CAO ĐẲNG**

Ban hành kèm theo Quyết định số: 1195/QĐ-CĐCNN ngày 16 tháng 12 năm 2017 của Hiệu trưởng Trường Cao Đẳng Công Nghiệp Nam Định

NAM ĐỊNH, NĂM 2017

**BỘ CÔNG THƯƠNG
TRƯỜNG CAO ĐẲNG CÔNG NGHIỆP NAM ĐỊNH**

GIÁO TRÌNH

**MÔ ĐUN: HÌNH HỌA 1
NGHỀ: THIẾT KẾ THỜI TRANG
TRÌNH ĐỘ: CAO ĐẲNG**

CHỦ BIÊN: PHẠM THỊ LÂM

NAM ĐỊNH, NĂM 2017

TUYÊN BỐ BẢN QUYỀN

Tài liệu này thuộc loại sách giáo trình nên các nguồn thông tin có thể được phép dùng nguyên bản hoặc trích dùng cho các mục đích về đào tạo và tham khảo.

Mọi mục đích khác mang tính lệch lạc hoặc sử dụng với mục đích kinh doanh thiếu lành mạnh sẽ bị nghiêm cấm.

LỜI GIỚI THIỆU

Trang phục là một trong những nhu cầu thiết yếu của con người. Trang phục giúp cho con người hòa hợp với môi trường tự nhiên. Trang phục tô điểm cho người mặc, làm đẹp thêm cuộc sống. Vì thế ngành công nghiệp Thời Trang là ngành sản xuất ra những sản phẩm mặc và làm đẹp cho con người đang ngày một phát triển.

Ở Việt Nam ngành công nghiệp Dệt – May – Thời trang thu hút ngày càng nhiều lao động. Nhu cầu học nghề may và thiết kế thời trang để tham gia vào ngành công nghiệp thời trang đang thu hút nhiều bạn trẻ. Giáo trình Hình họa 1 biên soạn nhằm đáp ứng nhu cầu học tập, nghiên cứu và giảng dạy của giáo viên, học sinh, sinh viên trong và ngoài trường. Giáo trình đề cập đến phương pháp vẽ hình họa cơ bản và sử dụng chất liệu trong hình họa, nhìn nhận về bố cục thẩm mỹ và có năng lực tự chủ về nghề nghiệp.

*Nội dung của tập Giáo trình **Hình họa 1** gồm có 3 bài:*

Bài 1: Hình họa cơ bản

Bài 2: Vẽ đầu tượng

Bài 3: Kí họa

Mặc dù đã hết sức cố gắng trong quá trình biên soạn, nhưng tài liệu không tránh khỏi những thiếu sót nhất định, rất mong được sự đóng góp ý kiến của các đồng nghiệp để tái bản tài liệu lần sau được hoàn chỉnh hơn phục vụ tốt cho công tác giảng dạy của Nhà trường.

Mọi ý kiến đóng góp xin gửi về: Khoa Công nghệ May & thời trang - Trường cao đẳng Công nghiệp Nam Định.

Xin chân thành cảm ơn!

Nam Định, ngày.....tháng..... năm 2017

Tham gia biên soạn

Chủ biên: Phạm Thị Lâm

MỤC LỤC

LỜI GIỚI THIỆU	1
MỤC LỤC.....	2
DANH MỤC CÁC HÌNH VẼ.....	3
GIÁO TRÌNH HÌNH HỌA 1	4
BÀI 1: HÌNH HỌA CƠ BẢN	5
1.1. Khái niệm	5
1.2. Đối tượng của hình họa	5
1.3. Dụng cụ, vật liệu, chất liệu.....	5
1.4. Vẽ các khối cơ bản	5
1.4.1. Đặc điểm cấu trúc khối cơ bản	5
1.4.2. Phương pháp vẽ	7
BÀI 2: VẼ ĐẦU TƯỢNG.....	12
2.1. Vẽ ngũ quan	12
2.2. Vẽ đầu tượng	19
BÀI 3: KÝ HỌA	27
3.1. Khái niệm	27
3.3. Các bước vẽ ký họa	33
3.4. Ký họa thiên nhiên	33
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	36

DANH MỤC CÁC HÌNH VẼ

TT	Tên hình vẽ, bảng, sơ đồ	Trang
<i>Hình 1-1</i>	<i>Khối lập phương</i>	5
<i>Hình 1-2</i>	<i>Khối cầu</i>	6
<i>Hình 1-3</i>	<i>Khối tam giác</i>	7
<i>Hình 1-4</i>	<i>Mô phỏng cầm que đo hình họa</i>	7
<i>Hình 1-5</i>	<i>Mô phỏng tư thế đứng của sinh viên đo vật thể</i>	8
<i>Hình 1-6</i>	<i>Minh họa bố cục bài vẽ khối cơ bản</i>	9
<i>Hình 1-7</i>	<i>Minh họa bố cục bài vẽ khối cơ bản</i>	10
<i>Hình 1-8</i>	<i>Minh họa bố cục bài vẽ khối cơ bản</i>	10
<i>Hình 2-1</i>	<i>Ngũ quan mắt tượng thạch cao</i>	12
<i>Hình 2-2</i>	<i>Minh họa các bước vẽ ngũ quan mắt</i>	13
<i>Hình 2-3</i>	<i>Ngũ quan mũi tượng thạch cao</i>	14
<i>Hình 2-4</i>	<i>Minh họa các bước vẽ ngũ quan mũi</i>	15
<i>Hình 2-5</i>	<i>Ngũ quan miệng thạch cao</i>	16
<i>Hình 2-6</i>	<i>Minh họa các bước vẽ ngũ quan miệng</i>	17
<i>Hình 2-7</i>	<i>Ngũ quan tai thạch cao</i>	18
<i>Hình 2-8</i>	<i>Minh họa các bước vẽ ngũ quan tai</i>	19
<i>Hình 2-9</i>	<i>Tượng phật mảng</i>	20
<i>Hình 2-10</i>	<i>Chân dung tượng thạch cao Heliano Medicis</i>	23
<i>Hình 2-11</i>	<i>Minh họa các bước vẽ tượng thạch cao</i>	26
<i>Hình 3- 1</i>	<i>Hình vẽ kí họa hàng ăn sáng</i>	27
<i>Hình 3- 2</i>	<i>Hình vẽ kí họa bút sắt xe Vespa</i>	28
<i>Hình 3- 3</i>	<i>Các dụng cụ kí họa</i>	29
<i>Hình 3- 4</i>	<i>Kí họa chì đình chùa</i>	34
<i>Hình 3- 5</i>	<i>Kí họa màu nước cảnh vật</i>	35

GIÁO TRÌNH HÌNH HỌA 1

Tên mô đun: HÌNH HỌA 1

Mã mô đun: C615023211

Vị trí, tính chất, ý nghĩa và vai trò của mô đun

- Vị trí: Hình họa 1 là mô đun nằm trong nhóm các môn học bắt buộc, chuyên ngành Thiết kế thời trang.

- Tính chất: Là mô đun được bố trí học song song với các mô đun cơ sở của chuyên ngành Thiết kế thời trang.

- Ý nghĩa và vai trò của môn học/mô đun: Mô đun Hình họa 1 giúp cho sinh viên có kiến thức về hình họa cơ bản, kí họa thiên nhiên, hiểu về tư duy thiết kế và áp dụng linh hoạt vào thực tiễn thiết kế thời trang sau này.

Mục tiêu của mô đun:

- Về kiến thức: Cung cấp kiến thức cơ bản về hình họa cơ bản.

- Về kỹ năng: Sử dụng các dụng cụ và chất liệu vẽ: chì, than que đo, dây dọi ;

Vẽ các khối cơ bản, tĩnh vật, ngũ quan, đầu tượng, tượng bán thân;

- Về năng lực tự chủ và trách nhiệm: Sinh viên tự giác tham gia nghiêm túc các buổi học, kiểm tra.

Nội dung của mô đun:

BÀI 1: HÌNH HỌA CƠ BẢN

Mục tiêu:

- Nắm được các đối tượng của hình họa cơ bản
- Sử dụng được dụng cụ, vật liệu, chất liệu của hình họa
- Vẽ được các khối cơ bản
- Nghiêm túc, sáng tạo trong học tập

Nội dung chính:

1.1. Khái niệm

Hình họa là dùng đường nét vạch lên mặt phẳng thành những hình biểu hiện các vật thể, hình khối, hiện vật.

Hình họa hay còn gọi là vẽ theo mẫu, tả thực. Dùng đường nét, hình khối, đậm nhạt vẽ lên mặt phẳng những vật hoặc sự vật có trước mắt gây cho người xem cảm giác thực hoặc như thực.

1.2. Đối tượng của hình họa

- Đường nét:

Đường nét trong hình họa:

Đường thẳng: Đường thẳng đứng, đường thẳng nghiêng, đường thẳng nằm.

Đường cong, đường tròn, đường xoắn ốc, đường cong lượn sóng, đường gấp khúc.

- Hình và khối:

Mọi vật trong thiên nhiên quy cho cùng đều nằm trong các hình cơ bản: Hình vuông, tròn, tam giác. Và các khối cơ bản: Khối lập phương, khối cầu, khối tam giác, khối trụ, khối chóp nón.

1.3. Dụng cụ, vật liệu, chất liệu

Dụng cụ để vẽ bao gồm:

1. Giấy vẽ: khổ A3, 29.7cm x 42cm (Một mặt nhám, mặt nhẵn)
2. Bảng vẽ: là một tấm bảng cứng lót dưới giấy để làm bàn đệm trong quá trình vẽ, khổ 50x70cm, có kẹp kê, giữ cố định giấy vẽ
3. Giá vẽ: bằng gỗ để giữ bảng vẽ và giấy vẽ ở vị trí ngang tầm mắt người đứng vẽ
4. Bút chì(từ 2B đến 6B): Chuốt nhọn đầu khoảng 3cm, phần đầu chì 1cm, với kiểu chuốt này có thể vẽ nét dày mỏng tùy ý.
5. Cán nối chì: để gắn chì đảm bảo bộ dài khi vẽ
6. Tẩy mềm
7. Que đo: là loại que dẹt, dài khoảng 25-30cm.
Công dụng: nhấm, đo mẫu để giữ hình vẽ đúng tỷ lệ.
8. Dây dọi: là sợi dây mềm cột vật nặng ở đầu. Dùng để so các điểm trên cũng 1 trục đứng, tránh tình trạng đổ hình khi dựng.
9. Dao rọc giấy: dùng để gọt bút chì và rọc giấy vẽ.

1.4. Vẽ các khối cơ bản

1.4.1. Đặc điểm cấu trúc khối cơ bản

- Khối lập phương

Cấu trúc mang cấu trúc mẫu chuẩn cũng ở trong khối lập phương

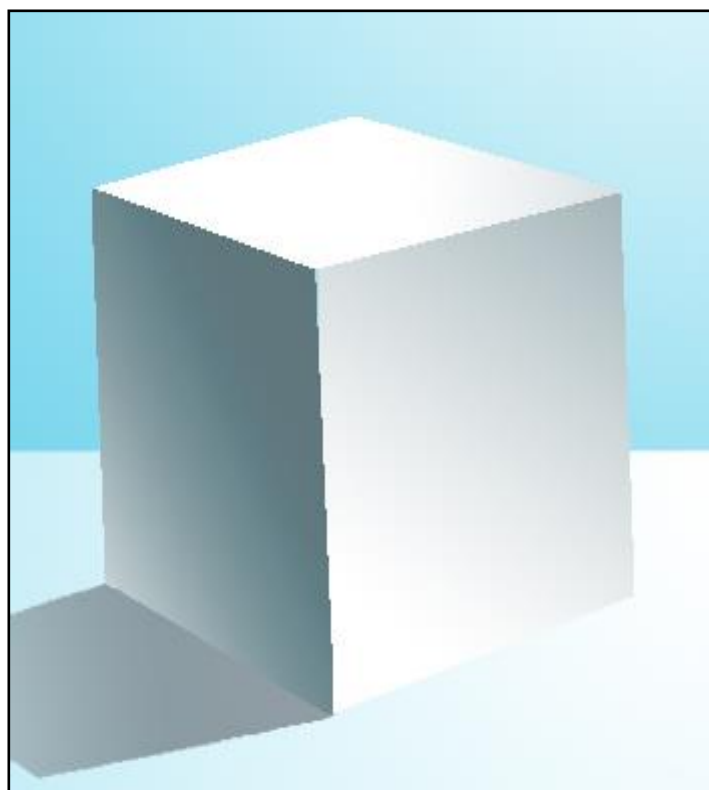
Khối lập phương là khối có 6 mặt vuông song song từng đôi một. Khối lập phương là khối đa hướng do có các góc cạnh. Hình lập phương khi nhìn ở các góc độ khác nhau chúng ta có thể thấy được các tiết diện của hình có chu vi to nhỏ khác nhau.

Ta thực hiện cấu trúc mang bằng cách nối tiếp giữa mỗi mặt với điểm giữa của mặt đó. Như thế chúng ta được ở trong lòng khối vuông ba mặt phẳng song song với

các mặt của khối vuông và thẳng góc với nhau. Ta có cấu trúc mẫu chuẩn là tất cả những khối vuông nhỏ được chia ra từ khối vuông lớn.

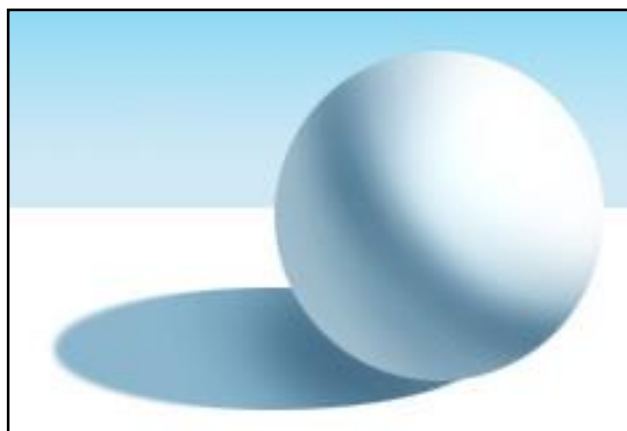
Khối lập phương và khối đại diện cho các khối: Khối hộp chữ nhật, khối hình thang.

Hình 1- 1. Khối lập phương

- *Khối cầu*

Trong hình cầu ta có thể coi cấu trúc bên trong của hình cầu là hình chiếu trong không gian. Từ một tâm duy nhất của một số bất kì những bán kính bằng nhau. Khối cầu là một khối vô hướng do đó khi chúng ta nhìn khối cầu từ mọi hướng khác nhau thì hình thể đó cũng không thay đổi. Và chu vi của tiết diện chúng ta nhìn cũng không thay đổi.

- *Khối tam giác*

Hình 1- 2. Khối cầu

Khối tam giác là hình định hướng, khi chúng ta nhìn ở mỗi góc độ khác nhau thì các tiết diện của nó cũng thay đổi về chu vi khác nhau.

Hình 1-3. Khối tam giác

- *Khối trụ*

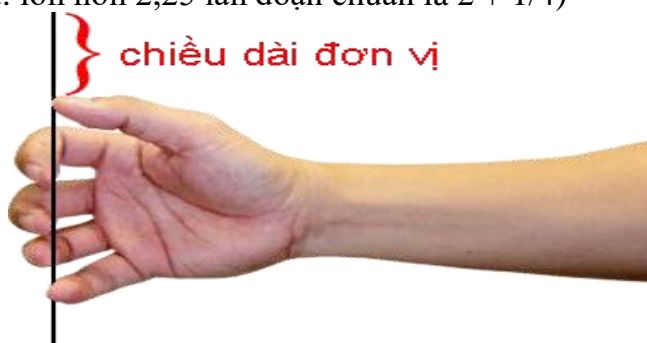
Trong khối trụ cấu trúc mang chính là hình chiếu của những điểm trên đường đáy tới những điểm tương ứng trên đường tròn trên.

Và khối trụ là kết quả của hình chữ nhật quay quanh một trục.

1.4.2. Phương pháp vẽ

*Cách đo và tư thế vẽ

Cách đo: Dùng tay thuận giữ que đo theo chiều thẳng đứng, ngón cái và ngón út nằm trong, 3 ngón giữa nằm ngoài. Khi đo thẳng cánh tay, nhắm 1 bên mắt lấy 1 độ dài trên mẫu làm chuẩn bằng khoảng cách đầu que và ngón cái như sau: so sánh chiều dài các cạnh khác so với cạnh chuẩn: Nếu nhỏ hơn - xem bằng bao nhiêu phần (ví dụ: nhỏ bằng nửa...1/4) Nếu lớn hơn dịch tiếp đoạn chuẩn trên que đo để xác định phần lớn hơn là bao nhiêu (ví dụ: lớn hơn 2,25 lần đoạn chuẩn là $2 + 1/4$)

Hình 1-4. Mô phỏng cầm que đo hình họa

Tư thế vẽ: có hai cách vẽ

1. Cầm bản vẽ để vẽ

2. Đặt bản vẽ ngay ngắn lên bàn hoặc giá vẽ để vẽ

Đối với cả hai cách người vẽ cần ngồi hoặc đứng đúng tư thế để vẽ trong thời gian dài mà không bị mỏi. Ngồi hoặc đứng nghiêm túc, lưng thẳng, hai chân dang rộng bằng vai. Tay trái giữ bảng, tay phải cầm bút chì.